

Megjelenik naponta reggel. Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinand (József öherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása

ARADI KÖZLÖNY

Felíratási árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejfel több. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa szerint ::

XLV. évfolyam, 60. szám. * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1930. március hó 14

Minden magyar az önálló magyar listára szavaz!

Urnák elé magyarok!

Elérkezett a nap, amely döntést hoz Arad város magyarságának sorsa fölött. Ma, pénteken az aradi magyarok a szavazóurnák elé járulnak és gerincességüket dokumentálják azáltal, hogy biztos kézzel a Magyar Párt jelöltjeinek listájára nyomják a szavazó-bélyegzőt. Ez a mozdulat lesz a magyarságnak első és öntudatos gesztusa, amely az évek óta tartó tehetetlenség, semmivételezés háttérjéből a fejlődés, haladás szilárd talajára segíti kisebbségi sorsunkat; mert be kell bizonyítanunk, hogy él bennünk a testvéri egyetértés, a fajszeretet, amelyet az ellenétek erőszakos szítása sem dönthet meg.

Most már elég volt a passzivitásból, elég volt a hiu reménykedésből, a várakozásból és a busmagyarkodásból. Arad magyarsága élni akar és nem nézheti tétlenül ennek a többségi magyar városnak lakossága, hogy sorsa fölött nélkülile határozzanak. Tömegeink sulya, képességeink nélkülözhetetlensége, összetartásunk ereje olyan döntő befolyást kell hogy biztosítson számunkra a város vezetésében, amely méltón reprezentálja a magyarság többségét és értékes kvalitásait. Most már csak rajtunk múlik, hogy ezt a helyet a magunk erejéből elfoglaljuk.

Ma a szavazóurnák előtt kell eldölnie, hogy nem sorvadt-e el a magyar őserő, amely ezt az idegen népekkel körülvárt fajt annyira veszedelem és csapás után is fenntartotta; a mai szavazás eredményétől függ, hogy az Arad város sorsát intéző tanácsban hány kipróbált, gerinces magyar ember harcoljon az aradi magyarság életbevágó érdekeiért. A magyar szavazók lelkiismerete és kötelességérzete lesz a csodaszter, amely megváltoztatja mostani helyzetünket és némaságra kárhóztatott szerepünket ebben a városban.

A Magyar Párt hivatalos listáján kívül, még két lista szerepel a mai választáson, amelyben magyar neveket is olvashatunk. Ez azonban ne tévessze meg a magyar szavazókat. Tudnia kell minden magyarnak, hogy csak az a lista képviselheti egyedül és eredményesen érdekeit, amely szorzójellel van ellátva és vezetője dr. Barabás Béla. Vigyázzon minden magyar ember arra, hogy erre a listára nyomja rá a „Votat” bélyegzőt, mert akár tévedésből, akár más, egyéni érdekek által megtévesztett szándékából más listára szavaz, ezzel gyengíti a magyarság erejét.

De ki az a magyar, aki a jelen pillanatban nem érzi át a mai nap sorsdöntő fontosságát? Van-e olyan aradi magyar, aki fásultán és közömbösen halad el a magyarság első, hatalmas, minden akadályt ledöntő megmozdulása mellett? Akadhat-e olyan öntudatos magyar, aki, mikor egyedül marad a szavazófülkében lelkiismeretével, a szavazási pecsétet ne a Magyar Párt listájára, ne a Barabás Béla nevére nyomja? Nem. Nem is lehet elhinni, hogy a magyar sors ilyen döntő fordulójánál akadjon az aradi magyarok között egy is, aki áruháza legyen a magyar ügynek.

A szavazófülkék titkos magányában ott lebeg a feltámadó magyar géniusz, a kisebbségi magyarok élő lelkiismerete és az fogja irányítani a pecsételő magyar kezeket. A szavazólapon ott kínálkozik a Magyar Párt listája, amely az aradi magyarság érvényesülését, diadalmas győzelmét jelenti. Élni akarunk-e, vagy továbbra is a tehetetlenségben vergődni?

Ezt a kérdést fojadják eldönteni ma az aradi magyarok

A Macdonald-kormány diadalmaskodott a parlamentben.

A liberális párt a bizalmatlansági indítvány ellen szavaz.

Baldwin benyújtotta a konzervatív párt bizalmatlansági indítványát. — „Nem akarom elrontani Snowden ezüstlakodalmát”. — A kincstári kancellár keményen kitartott álláspontja mellett. — Az angol parlament mai izgalmas ülése.

Londonból jelentik: Nagy érdeklődés előzte meg az alsóház mai üléseit. A konzervatív párt bizalmatlansági indítványát tárgyalták, amelyet a munkanélküliség kérdésében nyújtott be. A bizalmatlansági indítvány szerint a Macdonald-kormány vonakodik kiterjeszteni a védővámokat és titkója vámpolitikájának elveit, amiáltal az iparban bizonytalanságot idézett elő.

Az indítvány előterjesztése után Baldwin állott fel szólásra és kijelentette, hogy nem akarja elrontani Snowden kincstári kancellár mai ezüstlakodalmát, amely alkalmából szívólyes szerencsekívánatait fejezi ki. (Nagy éljenzés és taps minden oldalon.) Indítványának főjelje azonban az, hogy a kincstári kancellárt színvallásra kényszerítse. Kéri, szüntesse meg a most uralkodó bizonytalanságot.

Lehet, hogy a mai indítványnál a kormány ép bőrrel menekül, de a munkanélküliség végül is elsöpri helyéről a kormányt, amely növekedni hagyja a munkanélküliséget, ahelyett, hogy bevallaná tévedését.

Snowden válaszában megköszöni a jókívánásokat, majd elmondotta, hogy a miniszterelnök bejelentette már, miszerint nem terjeszti ki az ipari védővámokat, sőt a meglevőket sem újítja meg.

Az utolsó percig kitart ezen álláspont mellett, hiába jönnek ötven indítvánnyal az ellenzék tagjai és hiába intéznek hozzá ezer interpellációt.

— A mit mondtam, megmondtam. — fejezte be beszédét Snowden.

Sir Herbert Samuel ezután kijelentette; hogy a liberális párt a bizalmatlansági indítvány ellen szavaz és ezzel az indítvány bukása meg van pecsételve.

Sir Herbert Samuel beszédében a szabadkereskedelem mellett foglalt állást. Kijelentette, hogy azokban az országokban, ahol a védővám a legmagasabb, tehát Spanyolországban, Csehszlovákiában, Lengyelországban és Oroszországban a legrosszabbak a gazdasági viszonyok és a legalacsonyabbak a munkabérek. A kormány álláspontja mellé áll.

Hindenburg kiáltványa a német néphez.

A birodalmi elnök manifesztumában megindokolja, miért írta alá a Young-tervről szóló törvényt. — A birodalmi tanács is megszavazta a Young-tervet. — Hindenburg: „Hosszas megfontolás után jutottam erre a meggyőződésre”.

Berlinből jelentik: A német birodalmi gyűlés tegnap esti ülése évtizedekre eldöntötte a német nép sorsát: a Young-tervet a birodalmi gyűlés megszavazta. A birodalmi gyűlés után most a birodalmi tanács foglalkozott a terv megszavazásának kérdésével és a kormánynak sikerült itt is győzelmet aratnia.

A birodalmi tanács ugyanis 42 szavazattal 5 ellenében valamennyi törvényt, amely a Young-tervvel összefügg, elfogadta, Bajorország, Szászország és Mecklenburg-Schwerin tartózkodtak a szavazástól.

A német-lengyel egyezményt 35:10 arányban szavazták meg, a Young-terv sürgősségre vonatkozó indítványát pedig 42 szavazattal 5 ellenében, úgy hogy a birodalmi tanács az egész Young-tervet jóváhagyta, és a birodalmi elnök életbe is léptette a tervet.

Hindenburg ma alá írta a Young-tervek kihirdetéséről szóló okiratot, míg a német-lengyel egyezményt csak később fogják kihirdetni.

Az aláírással kapcsolatban Hindenburg felhívó manifesztumot intézett a német néphez, amiben közli, hogy több oldalról felkérték őt, hogy ne szentesítse a Young-tervet elfogadásáról szóló törvényt.

Mindezeknek most ezután válaszolok — mondotta az elnök — és hosszas megfontolás után jutottam arra a meggyőződésre, hogy Németország érdekében cselekszem, amikor ezt a törvényt szentesítem, mert a Young-terv ratifikálásának megtagadása felbecsülhetetlen gazdasági károkat okozott volna a

német népek. Tanuja voltam 60 évvel ezelőtt a német birodalom megalakulásának és most is ugyanazt mondom, amit akkor hangoztattunk: „Deutschland, Deutschland über alles!”

A birodalmi gyűlés mai ülésén a Young-terv megszavazása után a köztársaság védelméről szóló törvényt tárgyalták második olvasásában, amikor a kommunista képviselők bojtányos tüntetést provokáltak. Remmerte kommunista képviselő viselkedése miatt kiutasították az ülésteremből. Az ajtóban összetalálkozott az ülésteremből igyekvő Severing belügyminiszterrel, akinek odakiáltotta:

— Gyáva!

A képviselőt ezért nyolc napra kitiltották a birodalmi gyűlésről. Talemann kommunista képviselő sértegetni kezdte az elnököt, mire őt is kiutasították. Goebel képviselő élesen támadta a kormányt s a többségi pártot. Az elnök háromszor rendreutasította, majd megvonta tőle a szót. Pfaff kommunista képviselőt szintén kiutasították.

A liberálisok állítólag terrorcsapatokat szerveztek a választásokra.

Bucurestiből jelentik: A Facla jelentése szerint a hatóságok úgy értesültek, hogy a liberálisok csapatokat képeztettek ki a választásokra, amelyeknek az a feladata, hogy behatoljanak a választási helyiségekbe és a választást megakadályozzák. A liberálisok ezzel szemben csak azt állítják, hogy megismétlik azt, amit a kormánypárt ellenzékli korábban tett. A hatóságok minden előkészületeket megtettek a rendezettség megakadályozására.

Ujabb árvizveszedelem Franciaországban.

A Garonne folyó hirtelen egy méterrel emelkedett. — Saint Etienne városát teljesen elárasztotta a víz.

Egy tehervonat az árviz következtében a szakadékba zuhan.

Párisból jelentik: A hivatalos jelentések szerint a Garonne folyó vize az elmúlt éjszaka folyamán erősen megduzzadt. Éjfélkor reggelig a víz körülbelül egy méterrel emelkedett, úgy hogy újabb árvizveszély várható. A Tarne és Loti folyók szintén áradnak és a Pireneusok északi részéből további esőzéseket jelentenek.

Ayonnei jelentések szerint a Nive folyó is erősen árad és Saint Etienne városát teljesen elzárta. A város rakpartját fél méternyire elárasztotta a víz. Perpignan környékén erősen havazik a Planne és Mon Romeu közötti országot annyira ellepte a hó, hogy a közlekedés megszakadt. Nagyszámu munkást rendeltek ki a hó eltakarítására.

Bordeauxból jelentik: A Garonne áradása következtében a hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket. Elrendelték, hogy a Bordeaux kikötőben a baloldalon levő rakpartokon gátakat állítsanak fel. A kritikus nap itt vasárnap lesz, amikor a folyó a legnagyobb dagályt eléri.

Bayonneból jelentik: A Bayonne—Sames közötti vasúti összeköttetés a nagy áradás következtében megszakadt. A pályatest lesüllyedt. Egy tehervonat ma délután a pályatest lesüllyedése miatt kisiklott és egy szakadékba zuhan. Sames-től egy kilométernyire. A gépész az árba fult, míg a fűtő súlyosan megsebesült. A katasztrófáról közelebbi részletek még hiányoznak.

Visszahívták a madridi román követség sajtóattaséját.

A földmivelségi minisztérium fellejtette az attasét, hogy számos aktára ráhamiskotta Dobrescu volt miniszter nevét.

(Bucuresti, március 13.) A főváros politikai köreit nagyszabású visszaélés tartja izgalomban, amelybe nem kisebb nevet kevertek bele, mint Románia madridi követségének sajtóattaséját. A földmivelségi minisztérium a napokban fellejtést tett az ilfovi ügyészségen, amelyben bejelentette, hogy ismeretlen tettesek

Dobrescu Aurel volt földmivelségi államtitkár nevét több határozatra hamisították rá és ezeknek segítségével az állami erdőbirtokból 40—50 holdas parcellákat juttattak egyes erdélyi román parochiáknak.

Az érdekes fellejtést tulajdonképpen a liberális lapok kíméletlen támadása idézte elő, amelyet Dobrescu Aurel akkori földmivelségi államtitkár, jelenlegi erdélyi tartományi igazgató ellen intéztek. A liberális lapok adatokat soroltak fel, hogy mely lelkészségek kaptak az állami erdőbirtokból és azt sem felejtették el hangoztatni, hogy mindez Dob-

rescu rendelkezésére történt. Hogy Közleményüknek nagyobb súly, legyen, fakszimilében leközlötték azokat a hivatalos határozatokat, amelyek Dobrescu aláírásával intézkedtek az erdőbirtokok kiosztásáról.

Dobrescu Aurel erdélyi tartományi igazgató a támadásokra azzal válaszolt, hogy ezen az okmányokon szereplő aláírása hamis és széleskörű vizsgálatot indított a hamisító személyének megállapítására. A vizsgálat folyamán a csikmezei erdőfelügyelősen még számos ilyen minisztériumi határozatot találtak szabályszerűen kitöltve és Dobrescu Aurel hamisított aláírásával ellátva.

A vizsgálat eddigi adatai szerint a hamisítást Vornic Tiberiu követte el, aki lenleg a madridi követségen, mint sajtóattasé teljesít szolgálatot.

Vornicot a kormány tegnap már vissza is hívta Madridból. A nagy port felvert botrányos ügyben az ilfovi és a csiki ügyészség folytatja a vizsgálatot.

Meghűltél?

Nem is csoda ilyen időben. Végy csak be

Aspirin-
tablettákat

azok biztosan segítenek. Ügyelj azonban az eredeti

"Bayer"

csomagolásra és a „Bayer-keresztre”, mely a csomagoláson látható.

Aspirin egyedülálló a világon!

Százhuszonhárom dollárért kelt el Coolidge szicarsutkája.

Losangelesből jelentik: Amidőn Coolidge elnök vidéki útja alkalmával ideérkezett, több ezer főnyi tömeg várta és lelkesen imipelte. A fogadtatás közben rendkívül érdekes jelenetek történtek. Az elnök, ünnepeztetése közben szivarozott és amint eldobta szivarcsutkáját, valóságos közelharc indult meg a csutka megszerzéséért. Oriási tumultus keletkezett, amíg végül egy asszonynak sikerült megkaparítani. Az asszony a csutkát nyomban elárverezte és egy farmer vette meg 123 dollárért. A farmer birtokában van egyébként Taft pipája és Wilson elhunyt volt elnökök cigarettaszicpája is. Érdekes, hogy amikor az elnök köhögni akart és zsebkendőjét a szája elé tartotta, azt a tömbből valaki kikapta kezéből és vele együtt nyomtalanul eltűnt.

Manillai szerenád.

Irta: CSÁNYI PIROSKA.

A nagy sárga gépkocsi megállt a csinos bungaló előtt, mely felvirágozva, ünnepi díszben pompázott. A bennszülött szolgálk és szolgánok ott ácsorogtak a lépcsőkön. A leányokat virágfüzerek, koszorúk és bokréta ékesítették. Bambán, hastán bámészkodtak új gazdájukra, aki fűgén ugrott ki gépkocsijából.

Az új gazda: Henry Stewe, los-angelosi, 24 éves ifju, szép példánya volt a csinos, kispórtolt, kevés szellemi, de annál inkább anyagi javakkal rendelkező „Uj Ember”-nek. Anyai nagybátyjától örökölte ezt a bungalót, a hozzá tartozó ültetvényekkel együtt. Hirtelen hullott a nyakába a nem várt örökség. Eddig a gondtalan, gazdag amerikai „vig fickók” napjait élte. Szülei régen elhaltak s alig került ki gyámja kezei alól, kivivta magának a társaságban a „Mestervivó” és „Táncbajnok” címet, melyeket nagy büszkeséggel emlegetett. De hamarosan meguntta ezt az életet. Új környezet, kalandok után, események után vágyott.

Ekkor jött az örökség... Manilla... Most itt állott az új élet kapujában... Körülnézett gyermekesen tágranyilt szemekkel és megindult a szolgálk sora között, fel a lépcsőkön. Virágosó zúdult reá, de ő kegyetlenül lerázta magáról a kis virágokat és rájuk taposott. Épen be akart lépni a bungaló ajtaján, amikor hirtelen egy leányalak állott előtte, aki néhány üdvözlő szó kíséretében virágfüzért akasztott a nyakába. Ezután térdelhajtott előtte és megcsókolta a kezét. Az ifju gazda felémelte a leányt. Szemei kékül gyönyörrel

szívták magukba a leány vonásait. Csodálatos teremtes volt, nyilván keverék, mert minden fajnak sajátos szépsége összpontosult benne. A bennszülöttek féltelmetlen öltözetét viselte. Bőre sötéten fénylett, mint a malájoké általában, fekete haja csillogó, vörös árnyalatu fürtökben omlott vállaira. Vonásai exotikus vadságuk dacára finomak voltak, ám sok szenvedélyt árultak el. Henry Stewenek a leány egész megjelenése valami különleges, exotikus liliomot juttatott eszébe...

— Ki vagy te... és mi a neved? — kérdezte a leánytól.

A leány ráemelte szelid szeméit és tökéletes amerikai kiejtéssel válaszolta:

— A valódi nevem „Napkeleti liliom”, de nevelőszüleim csak Lilynek hívták.

A fiu ágyán átvillant a fellsmerés:

— Hát ezt a leányt hagyták rám, hogy gondját viseljem... Henry Stewe megfordult és belépett a házba. Szólitani akarta a leányt, hogy kövesse, de az már eltűnt...

Leszállott a titokzatos, Seherzadé mesébe illő tropikus éjszaka. Henry Stewe nyugágyában feküdt a bungaló terraszán. Hirtelen édesbús, lágy ének csendült fel az éjszakában, amelyet valami huros hangszer kísért.

— Ki énekel? — kérdezte az ifju házigazda szolgájától.

— A Liliom ez Uram és Mahoe kíséri gitáron... — mondta az öreg. — A „Manillai szerenád...” — tette még hozzá ábránócsán.

— Hívja ide Siegfried... Akarom, hogy táncoljon nekem...

És Lily táncolt! Táncolt... ugy, m'n'ba

a Holdhercegnő szállott volna alá az ezüst, sugárlétrákon, hogy meghódítsa az Éjszakát... vérpezsdítő, kéjtforraló tánc volt. Henryt megörjítették a lány mozdulatai. Felugrott és erős karjaiba kapta. De a leány mint a kígyó siklott ki karjaiból és térdreessve előtte, suttogta:

— Uram... Én... mikor a nevelőapám meghalt, ... bementem Mahoe szütrába... Az övé vagyok... Bocssás meg nekem... — és elment...

Henry Stewe-nek a manilla-szigeti első éjszakája volt, álmatlanul hanykolódva vergődte át. Fülébe csengett kinzón a „Manillai szerenád” bibájós zenéje. Másnap kora reggel elvezette magát a bennszülöttek falujába. Ott őgylgett a piszkos gunyhók között. Egyszerre kiáltást hallott és az egyik viskó előtt egy hatalmas termelt maláj férfi ütött egy gyengéd, fiatal nőalakot. Egy pillantás — Liliom volt, Stewe, mint a dűnődt fenevad ugrott neki a bennszülötteknek — tíz perc alatt végzett vele... És amikor lihogva, izzadtan, támoltyogva körülnézett, az asszonyt már sehol sem látta...

A szobája küszöbén ott kuporgott a Liliom és így szólt hozzá:

— Te megverted Mahoe-t Uram, most a törvényeink szerint a tied vagyok — suttogta a leány és kezecskölt a fiúnak...

— Igen... az enyém vagy és soha többé nem vehet el senki tőlem...

Ismét eljött az éjszaka... Henry Stewe nyugodt álmát aludta a konyhóban. Egyszerre hirtelen egy árnyék suhant melléje, mintha csak a sötétből szakadt volna elő. Hatalmas, sötétbőrű vadember volt, az Éjszaka fia... Kezé-

Továbbra is fogva maradnak a Hermes-bank igazgatói.

Temesvárról jelentik: Ismeretes, hogy Weinberg Pál, Weisz Gyula és Verbosky Gyula igazgatók, a bajbajutott Hermes-bank vezetői már hosszabb ideje vizsgálati fogságban ülnek. A letartóztatott igazgatók fogvatartását már a törvényszéki vádtanács megerősítette, de felelősség folytán most a temesvári tábla vádtanácsát is foglalkoztatta a letartóztatásuk.

A tábla ma tárgyalta az ügyet és helyben hagyta a törvényszék vádtanácsának ítéletét. vagyis további fogvatartásukat szükségesnek tartotta a vizsgálat érdekében. A Hermes-bank aktái holnap visszakérülnek a vizsgálóbíró elé, aki folytatja a kihallgatásokat és ez alkalommal az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tagjainak kihallgatása fog megtörténni. Értesülésünk szerint a kihallgatások körül érdekes fejlemények várhatók.

Vegye kezébe és győződjön meg

Teljes selyemszerűség
tökéletes moshatóság
és határtalan tartósság

jellemzik az

Csak akkor valódi, ha „IVETTE”
Travis szegélynyomással van ellátva

Ivette

mosóselymet

A Magyar Párt erélyesen megvédi érdekeit.

Lutai dr. elnök kiutasította a városházáról a Magyar Párt titkárját. — Még akik annak idején jelentkeztek, azok sem kerültek a választói névjegyzékbe. — Schill József ny. alispánnak nincs szavazati joga Aradon.

Százával maradtak ki magyar szavazók a választói névjegyzékből.

(Arad, március 13.) Ha eddig csupán halálpanaszok merültek fel a szavazóigazolványok kiosztása körül, ha az aradi Magyar Párt ma reggelig higgadt, barátságos intervenciókkal igyekezett megszüntetni az anomáliákat, ma délelőtt mindez véget ért és a kijátszott magyarság halálpanasza most már erőteljes tiltakozó-kiáltássá növekedett.

Mert az, ami a mai napon történt, elszakította a végtelennek látszó türelem-fonalat és Arad magyarságának reprezentánsai most már kénytelenek a harci ösvényre lépni, hogy kellő sulyal és energiával megvédhessék a város magyarságának jogait.

Lutai dr. és a magyarpárti titkár incidense.

Ma délelőtt az aradi városháza felzaklatott hangyabolyhoz hasonlított, százával özönlöttek a magyar választók a 97-es számú szoba felé, hogy meggyőződjenek, benne szerepelnek-e a választói lajstromban, miután a járásbírószágon nem kapták meg igazolványukat. Tömegesen jelentkeztek az emberek a Magyar Párt irodájában is, ahol jegyzőköny-

ben megvillant a kés... Hosszasan nézte az alvót és a tör halk kopogással hullott ki a kezéből. Másik árnyék suhant a szobába. Kigyóbőrű, párdüctestű nőalak, az Éj és a Virradat leánya...

— Nem tudom megtenni... — suttozta a férfi feléje. Alszik, mint egy gyermek... ám a fiatal amerikai már nem aludt. Mozdulatlanul figyelte őket. Az asszony most felvette a tőr a földről:

— Gyáva vagy... — sziszegte. Majd megteszem én... — s lassu léptekkel közeledett az alvóhoz. Fölemelkedett a ő: — egy csavarrás s Liliom megtörtén roskadt a szőnyegre. Mahoe dacosan állott mellette. Henry hangja ridegen döbönt bele a csendbe:

— Miért akartál megölni? ...
A Liliom így vallott:

— Mert akkor enyém lett volna a bungaló, az ültetvények, sok pénz... minden...

Henry Stowe keserűen felkacagott. Szerelmem, illúziók, a szenvedély egyszerre elszállt belőle. A kiábrándulás fanyarsága futotta át.

— Mahoe vidd ezt a bestiót... Takarodjatok... — ordította és leroskadt az ágyára... Sirt... Odakinn az éjszakában pedig felhangzott újra, kágyan, édes-busan a „Manillai szerenád...” megejtő melódiája. A fiatalember ökleit a füleire nyomatva, az ajtóban magában:

— Nem neked való hely ez Henry...
Már másnap elutazott. Elhagyta Manillát örökre... A birtokot a bungalóval együtt Mahoe-nek ajándékozta s a Napkeleti Liliomnak... Álmaiban azonban sokszor hallotta még a „Manillai szerenád” búgó hangját...

vet vettek fel a panaszról, majd Boros párttitkár a városházára ment, hogy megállapítsa, kik szerepelnek a panaszosok közül a választói lajstromban. A délelőtt folyamán a városházára érkezett Lutai Cornel dr. interimár-bizottsági elnök, aki tudomást szerzett erről és

Az összeíró közegek félrevezették a választókat.

A lajstromokat át is vitték Velcsov dr. irodájába és itt folyt azután a munka. Megállapítást nyert, hogy régi aradi polgárok, akik szabályszerűen jelentkeztek az összeírás idején, mégis kimaradtak a listából. Több körülményből Velcsov dr. arra a megállapításra jutott, hogy az összeíró közegek félrevezették a jelentkezőket. Annakidején ugyanis két listát készítettek, a községi illetőségi és a választói listát. A jelentkezőket azonban csupán az illetőségi listába írták be, közölték velük, hogy minden rendben van és azok megnyugodva távoztak. Ismert aradi nevek maradtak ki a listából, így kimaradt

Schill József, Aradmegye nyugalmazott alispánja is, aki ma délelőtt személyesen járt a városházán a kimaradás okának megállapítására.

Schill József elmondotta, hogy annakidején a tisztviselő, akinél jelentkezett, közölte vele, hogy beírta a névjegyzékbe és azt hitte, nem kell erről meggyőződést szereznie. Most azután megállapítást nyert, hogy az illető tisztviselő félrevezette és csupán az illetőségi lajstromba vezette be. Schill József kijelentette, hogy

az ügyben meg fogja tenni a törvényes lépéseket.

Akik kimaradtak a névjegyzékből.

A kimaradtak között szerepel továbbá dr. Posgay István orvos, akit maga Velcsov Géza dr. vezetett be az összeírás idején az összeírást végző tisztviselőhöz. Ez be is írta — de őt is csak az illetőségi lajstromba. Előbb azonban erkölcsi bizonyítvány felmutatását követelte, ami tudvaleg a választói jog megszerzéséhez kellett és amit az orvos be is mutatott. Kimaradt többek között dr. Rotar János volt törvényszéki bíró is. Szintén azok közé tartozott, akik szabályszerűen jelentkeztek. A mai délelőtti felülvizsgálás alkalmával egy Ködmön Ferenc nevű választónál megállapítást nyert, hogy egyszerűen kihúzták a lajstromból és egy másik nevet írtak föléje. Fzzel el is volt intézve Ködmön választói joga.

Százával lehetne felsorolni még a kimaradt választókat, akik eddig minden évben választói joggal rendelkeztek és az idén kihagyták őket.

Szavazás — piros igazolvánnyal.

A választói törvény előírása értelmében a magyar választók, akiknek igazolványa el-

nyomban rendeletet adott ki arra nézve, hogy a magyarpárti titkár nem utogozhat a városházán. A rendeletet azzal indokolta meg az interimár-bizottság elnöke, hogy

Boros titkár meg nem engedett propagandát folytat hivatalos helyiségekben a magyar lista javára.

A rendelet kiadása után Velcsov Géza dr. helyettes elnök interveniált annak visszavonása érdekében, azonban Lutai dr. ragaszkodott szándékához és kijelentette, hogy a választói lajstromot Velcsov dr. rendelkezésére bocsátja, ellenőrizze ő. Csúpn Borosnak nem szabad dolgoznia.

tünt, ma délelőtt megjelentek a városházán, hogy a piros színű másodlatot kiváltsák. Itt azonban Lutai dr. elnök kijelentette, hogy neki nem áll jogában ilyen másodlatokat kiállítani, azt csak a törvényszék teheti meg. A törvényszéken pedig kijelentették, hogy csak holnap, a szavazás ideje alatt a választói helyiségekben fogják kiadni a másodlatokat.

Gondoskodni kell tehát arról, hogy a magyar választók az összes akadályok dacára is megkapják szavazóigazolványukat és a Magyar Párt elnöksége már meg is tette erre vonatkozólag az intézkedéseket.

Nagy elkeseredést keltett az a hír az aradi magyarság körében, hogy még ma délelőtt, amikor senkinek sem adták már ki a szavazóigazolványt, két román ur megkapta igazolványát. A hírt a következő eset idézte elő. Két román ur izgatottan jött fel a városházára azzal, hogy nem kapták meg igazolványukat. A folyosón az aradi liberális-párt egyik vezetője fogadta őket, bevonultak az egyik hivatalba és pár perc múlva munkát ur megelégedett arccal távoztak.

— Ők már megkapták — hangzott a keresi megjegyzés a várakozó magyarok körében — csak mi nem fogjuk megkapni az igazolványunkat.

Ilyen és ehhez hasonló esetek történtek ma délelőtt a városházán, ahol már egészen otthonosan járkálnak az aradi liberális-párt exponensei.

A nőket is kihagyták a listából.

Számos aradi uriaszony és urileány jelent meg panasszal a mai nap folyamán a Magyar Párt irodájában, hogy kihagyták őket a listából, dacára annak, hogy kötelezték őket iskolai bizonyítványuk felmutatására. Ismeretes, hogy a lajstrom összeállítása idején milyen éles harc folyt a körül, vajjon elegendő-e a négy polgári iskola a választói jog megszerzéséhez.

A panaszok között a legérdekesebb Siebigné-Juhász Etelka panasza volt, aki elmondotta, hogy a városi hatóságok kívánságára felmutatta a választói jog megszerzésére kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítványát amelyet tudomásul vettek. Be is írták — az illetőségi listába, amelyhez pedig nem volt szükség iskolai bizonyítványokra. A választói lajstromból azonban úgy Siebignét, mint a többi osztályos-társát kihagyták.

Örökre elnémult a — nótás kapitány.

Fráter Lóránd, a legnépszerűbb magyar dalköltő Budapesten hirtelen elhunyt. — A szanatórium küszöbén halt meg Fráter Lóránd. — A nótás kapitány utolsó aradi szereplése.

Amikor Fráter Lóránd a régi, szép aradi napokról beszélt.

Meghalt a magyar dalfejedeleme. Fráter Lóránd hirtelen itthagyta a dalait, a muzsikát, a szarazfáját, örökre elköltözött.

Nem hiszem, hogy akárcsak egy olyan magyar dalos ember, aki ne ismerne Fráter Lórándot, ezt a zengzetesen szép magyar beszédű méltóságos urat, akit fejedelemeink hívtak, de ő maga beírta alacsonyabb titulusal: a nótás kapitánysággal. Mert katona volt, délcég kapitány, lelkében örökké nóták nyíltak, szíveket remegtetett, szerelmeket fakasztott és rajta maradt a cím: nótás kapitány. És most a nótás kapitány már nem él többé, csak az emléke lesz feledhetetlen.

Hirtelen hunyt el az az életerős, 58 esztendő ember. Őt napjával ezelőtt mandulagyuladást kapott, amely elsúlyosodott. Kezelőorvosa: dr. Tóvölgyi Elemér tegnap este föltétlenül szükségesnek látta az elgennyesedett mandula fölmetszését. Ez már nem első ízben történt meg vele, mert már negyedszer kiúldott beteg manduláival és a műtét mindannyiszor segített rajta. Tegnap este azonban a műtét helyén erős vérzés támadt, olyannyira, hogy dr. Tóvölgyi azt a tanácsot adta, menjen be Fráter a Pajor-szanatóriumba. A dalfejedelem meg is fogadta a tanácsot, elhagyta fivéré: Fráter György lakását, de, amint átlépte fivére társaságában a szanatórium 6-os szobájának küszöbét, hirtelen így kiáltott fel:

— Jaj, megtűntadok!

Ezzel eszméletlenül esett össze és nem használt már a hirtelen alkalmazott gégemetszés sem. Kiszervedett.

Pontosan egy éve, hogy Aradon járt Fráter Lóránd. Ez volt az utolsó aradi vizitje. A kulturpalotában vendégszerepelt. Magyar nótáit hintette el az áhítatos közönsége felé. Nagy sikere volt. A dalainak is, meg az egyéni közvetlenségének is.

Emlékszem, künt vártuk az állomáson. Nem igen ismertük, de amikor amolyan mokány külsejű, babos Lavallier-nyakkendő, pitykegombbal díszes, egészséges arcszínű, magyaros bajszú, javakorabelin váliamivel túllálló férfi ugrott le fürgén a pesti gyorsról, tudtuk, hogy ez csak Fráter Lóránd lehet.

A Fehér Kereszt-szállodába hurcolkodott be. Egy bőrönddel s hóna alatt egy hegedűvel. A bőröndöt semmiért sem adta volna ki a kezéből:

— Hogyisne — mondta — 537 éves jószág ez már. Mittelwaldi. Van olyan jó, mint egy Stradivarius... Becses portéka ám ez...

Főnt pedig megkezdődött az interjúadás. Néhaj Réthy József szerkesztő is ott volt és intett a szemével, hogy most figyeljek, mert egy érdekes történet kezdődik meg. Az is volt:

— Ó Arad, régi kedves városom nekem. Itt éltem le ifjuságom első aranynapjait. Amint a budapesti Akadémiáról kikerültem, Aradra jöttem. Itt szolgáltam a 3-as honvédszárkányban. Hej, Istenem; be szép napok is voltak azok. Milyen nagy ricsajokat csaptunk s állandóan a legjobb társaságokkal cimboráltunk. Hányszor viziteltem Takácsyék, Purglyék, Vásárhelyiek, Urbánék, Biróék, Friebeisz Miklósek szalonjában.

— Amikor ekerültem Aradról. Szeged következett, azután fokozott figyelemmel kezdtem foglalkozni a klasszikus zenével. Külföldre utazgattam. Így eljutottam Bayreuthba, ahol összeismerkedtem Kniese énektanárral. Előnénekeltem neki és megkérdeztem, hogy érdemes-e tovább foglalkoznom az énekkel, vagy mondjak le szépen. Kniese azt mondotta: „Uramocsém már hogyne foglalkozna” és tanulni kezdtem Belovics Imre híres magyar énekesmesternél. Négy és fél évig tanultam. Operára készültem. Lassanként azonban rájöttem arra, hogy mindez szép, de

én a klasszikus muzsikánál csak alpolgármester lehetek, holott más műfajnál még fölvihetem a főbírósságig. 1906. április 6-án első szereplésemkor még klasszikus műsossal léptem a nyilvánosság elé, de azután már magyar nótákat vittem a színpadra. Először más szerzőktől, utóbb a magaméit és önmagamot hegedűn kísérttem. Nemsokára ott állott már a hátam megett Berkes Imre bandája s meghonosítottam a koncertdobogón a magyar nótát cigánykísérettel.

Elmondotta még, hogy rokonságban áll a Teck angol királyi házzal és ennek révén másodunokatestvére az angol királyné. Az ugy volt, hogy az angol királyné nagynyija gróf Rédey Claudina édestestvére volt gróf

Az indiai vasutasok megkezdték az ellentállást.

Kétszáz vasutas a forgalmi koda elé fekiúdt. — Két rendőr és 50 indus megsebesült.

Londonból jelentik: Bombay tartományban Piculla vasutállomáson az indus vasutasok megkezdték a passzív ellenállást.

Kétszáz vasutas a forgalmi hivatal elé fekiúdt, úgy, hogy senki sem tudott a hivatalba menni, mert eleven sövény zárta el az utját.

Rendőröket hívtak, akik az indusok négy ve-

Rédey Lajosnak, Fráter nagyapjának. Fráter Lóránd ennek révén az angol király 1910-es koronázási ünnepségén részt is vett, mint közzeli rokon, a Rédey leszármazottak képviselőjében.

Kassán szerezte első dalát, amely az Őszi rózsák címet viselte. Ugy kezdődött, hogy:

„Régen laktam én e házban, régen, Régen elmúlt már az én gyermekségem...”
Érsemlyében volt a család kúriája, de repatriált és, amikor tavaly Erdélyt járta, hazament a Szilágyságba. Utóljára járt ott.

Az interjú után lesétáltunk az aradi korzóra. Nevetett:

— Egy séta, mint régen az aradi korzón — mondja. — Tudja, mi jut eszembe? Akkor, ha kijöttem a korzóra ezt fütyültem: Kadett, ha kinn a bajszod...

És fütyülte, lágyan, elmerengve...

Fráter Lóránd nótáskapitány többé már nem fütyül az aradi korzón.

Salgó Pál.

Eldöntetlenül végződött az olasz—magyar kardvívómérkőzés a Santelli-vívóakadémián.

Az olaszok már 4:2-re vezettek, amikor Garay és Piller behozták a hátrányt és 4:4-re javították föl az eredményt. — Horthy Miklós kormányzó is megjelent az érdekes vívómérkőzésen.

Budapestről jelentik: A vívóakadémia banális programja helyett, mint a szezon legizgalmasabb sporteseménye zajlott le ma lovag Santelli Italo olasz—magyar kardvívómérkőzése, amely este 8 órakor vette kezdetét a Vigadóban. Hatalmas és slökélő közönség gyűlt egybe, hogy jelen legyen az olasz olimpiai csapat és a Santelli vívóterem együttesének nyolc túsra menő összecsapásában, amelybe a magyarok nem mehettek teljes versenyző gárdával, mert a Santelli terem egyik legkitűnőbbje, dr. Gombos Sándor, a kétszeres Európa bajnok betegsége miatt nem vehetett részt a versenyen és távolléte természetesen éreztette hatását. Különösebb baj azonban így sem történt, mert kardarc nem érte a magyar kardokat, csak félsiker, a nyolc túsra menő mérkőzés győzelmei megoszlottak és négyszer kísért a siker a magyar kardok munkáját és ugyanannyi siker az olaszokét.

Az előkelő közönség körében megjelent Horthy Miklós kormányzó feleségével, gróf Klébelsberg-Kunó gróf kultuszminiszter, Gombos Gyula tábornok hadügyminiszter, Rakovszky Iván volt belügyminiszter a Vívó Club elnöke, gróf Andrássy Gyula, dr. Karaffiáth Jenő az OTT. elnöke, Arlotta Mario, budapesti olasz követ, Oxilia alezredes olasz katonai attasé. A zsűri elnökei felváltva Renato Anselmi és Rády alezredes voltak.

Az első asszót Anselmi és Garay János vívták, amelyen Garay győzött 8:6-ra, a második asszóban Marzi és Kabos Endre összecsapásából Marzi került ki 8:7 arányban győztesként, a harmadik asszó Puliti Oreste és Kalmár István között dönt el nagy fölény-

zérét letartóztatták, majd botokkal kergették széjjel a tömeget. Az indus tömeg kövekkel viszonozta a támadást, úgy hogy a harcnak két rendőr és 50 indus sebesültje van.

Bombayból jelentik: Chittagonagban a bíróság halálra ítélte két mohamedánt, mert megtámadtak és meggyilkoltak egy hindut.

nyel, 8:4-re Puliti javára. Ezután Pirzio Biróli tábornok és Hoffmann Géza tábornok akadémikus vívása következett, mely az olasz kardnak hozott sikert. A negyedik asszóban Petschauer és De Vecchi álltak föl egymással szemben, itt Petschauer vissza adta a 8:4-es kölcsönt és a mérkőzés állása ekkor 2:2 volt. Vendégvívást iktattak a programba ezután és Bogen Erna és a német csemmie Jungst vívtak törakadémiát.

Az ötödik asszóban ismét az olasz kard győzedelmeskedett. Puliti Oreste Glykais Gyulát verte ki 7:7-es állás után 8:7-re s a 3:2-es olasz vezetést De Vecchi 4:2-re növelte, amennyiben Doros Györgyöt szintén 7:7-es állás után föltűntő szorítással 8:7-re győzte le. Feszült izgalom uralkodott ezután. Garay és Marzi asszója következett, amelytől sok minden függött, mert ha Garay győz, az eredmény már 4:3 s remény van a magyar kiegyenlítésre. Garay gyönyörűen dolgozott és a nap legfőbb győzelmét vívta ki 8:3 arányban. Piller György és Anselmi asszója zárta be a mérkőzést. Ezen a mérkőzésen dönt el a nap sorsa, illetőleg a kiegyenlítés. Piller tudatában volt a mérkőzés fontosságának s szintén pompásan működött, úgy, hogy 8:6 arányban verte meg Anselmit és ezzel az olasz—magyar nemzetközi meeting 4:4 arányban eldöntetlenül végződött.

Végül Pirzio Biróli tábornok és Piller Ferenc alezredes vívtak akadémiai, amelyen ezúttal magyar siker volt. Piller 8:7 arányban győzedelmeskedett nemes ellenfelén. A csöppet sem sovány magyar közönség köszönetesen ünnepelte úgy az olasz, mint a magyar vívókat.

Magyar nő csak a magyar listára szavaz.

Több mint ezer magyar választót elűtöttek a szavazástól.

A törvényszéki hirdmény ellenére, ma délelőtt váratlanul beszüntették a szavazóigazolványok kiosztását. — A Magyar Párt bizalmi-férfiainak viharos ülésén erővesen tiltakoztak a magyarságot ért súlyos sérelem ellen.

Még a holnapi választási napon is megkaphatják szavazóigazolványaikat a kijátszottak.

(Arad, március 13.) Súlyos sérelem érte ma délelőtt a magyar választópolgárokat. A szavazók ma reggel tömegesen jelentek meg a járásbírószágon, hogy átvegyék szavazóigazolványaikat, mert a hivatalos hirdményen fel volt tüntetve, hogy ma, csütörtökön is, este 7 óráig lehet az igazolványokat átvenni. Sokan voltak, akiket hivatalos, vagy egyéb előrelátásuk meggátolt abban, hogy délelőtt jelentkezzenek és ezek délután szándékoztak átvenni igazolványukat, hogy holnap eleget tessenek kötelezettségeiknek. Délelőtt 11 órakor azonban váratlan esemény történt:

megjelent a liberális párt vezetésének néhány kiküldöttje Hargot főelnöknel és arra kérték, egy állítólagos törvényre való hivatkozással, hogy azonnal szüntesse be a választói igazolványok kiadását, mert 24 órával a választás előtt nem adhatók ki az igazolványok. Ezután meg is történt és délelőtt 11 órakor közölték a folyosón várakozó szavazó polgárokkal, hogy az igazolványok kiosztását be-

szünetik. Nyomban ezután a kiosztó helyiségek ajtóit lezárták és felszólították a künn várakozó nagyszámu szavazópolgárt, hogy hagyja el a törvényszék épületét. Így mintegy 900 magyar szavazó nem juthatott hozzá igazolványához.

Hargot főelnök nyilatkozata.

Nyomban az intézkedés kiadása után, Széll Lajos dr. a Magyar Párt részéről, dr. Angel István pedig a Polgári Blokk megbízásából felkeresik Hargot György törvényszéki főelnököt, akinél tiltakoztak a szavazó igazolványok kiosztásának beszüntetése ellen. A törvényszéki főelnök erre kijelentette, hogy a vonatkozó törvény értelmében kötelessége a szavazólapok kiosztását, a választások előtt 24 órával beszüntetni, ezért intézkedését nem másíthatja meg, közölte azonban, hogy a holnapi választás alkalmával azok a szavazók, akik fel vannak véve a listába és kellőképen igazolják magukat, élhetnek szavazati jogukkal.

A magyarság elsőpri az urnák elé állított akadályokat.

Az aradi választókerületek magyar bizalmi férfai dr. Barabás Béla elnöke alatt, ma délután értekezletet tartottak, amelyen felszínre kerültek a magyar választókat ért rendkívül súlyos sérelmek. Az elhangzott beszédekből kitűnt, hogy

az aradi magyarság elsőpri mindazon akadályokat, amelyekkel az ellenpártok akarják megakadályozni, hogy a magyarok az urna elé járuljanak.

— A magyarság erejének megnyilvánulása ellen indított akció, — mondották a szónokok — csak fokozza ellentállásunkat és ezen a pénteki napon olyan erővel fog megnyilvánulni a magyarság egységes összetartása, amellyel ki fogjuk vinni akaratunkat.

Az értekezlet érthető izgalommal vette tudomásul azt a tényt, hogy ma délelőtt tizenegy órakor beszüntették a szavazási igazolványok kiadását. Megállapították, hogy ez az intézkedés a magyarság ellen történt és nem bizonyíthat mást, mint az ellenpártok gyengeségét. Ezt a módot akarják felhasználni a magyar egység letörésére.

Megvitatották azokat a lépéseket, amelyeket az ellenpárti akció ellen folyamatba kell tenni. Szóba kerültek azok az eshetőségek is, amelyekkel a holnapi napon megakarják akadályozni, hogy a magyarság leadja szavazatát.

Az értekezlet ezután hívja fel a nyugdíjasokat, akik szavazati joggal rendelkeznek, hogy ne engedjék magukat semmiféle eszközzel terrorizálni. Akinek szavazati joga van, az az urna elé járulhat. Ha ez elé bármilyen akadályokat gördítenek, nyomban tegyenek az illetők jelentést dr. Parecz Béla magyar-párti képviselő Str. Consistorium (Batthyányi-ucca) irodájában, ahol megteszik a kellő intézkedéseket.

Parecz Béla dr. megpeticionálta a bíróság intézkedését.

A kontesztáció szerint a bíróság hirdménye megtévesztette a választókat, akik ma délután akarták igazolványukat kiváltani.

Hatalmas meglepetést keltett az aradi magyarság körében az aradi törvényszék ama intézkedése, amellyel ma délelőtt tizenegy órakor beszüntette a választói igazolványok kiadását. Ez ellen dr. Széll Lajos, a Magyar Párt alelnöke tiltakozott, majd amikor Hargot György törvényszéki főelnök, a tiltakozás dacára is fenntartotta rendeletét.

Parecz Béla dr. képviselő kontesztációt nyújtott be a törvényszék főelnökéhez, azzal az indokolással, hogy félrevezették a választóközönséget.

A kontesztáció indokolásában a Magyar Párt előadja, hogy a vezető járásbíró által kiadott hivatalos hirdmény közli, miszerint

a választói igazolványokat kedden, szerdán és csütörtökön adja ki a járásbíró, reggel 8 óráig 12 óráig és délután 2 óráig 6-ig.

Ezzel a hirdménnyel megtévesztették a közönséget, amely azt hitte, hogy módjában lesz a mai nap folyamán is hozzájutni igazolványához. A Magyar Párt tiltakozása az első kontesztáció, amely eddig beérkezett

Pop C. István dr. és Marsieu dr. elkésztett intervenciója.

A délutáni órákban Parecz Béla dr. képviselő találkozott Pop C. István dr. kamarai elnökkel, akinek tudomására hozta a történeteket. A kamarai elnök meglepetéssel fogadta a panaszokat és megígérte, hogy intervenciót fog az anomáliák megszüntetésére.

Még a késő délután folyamán Pop C. István dr. telefonált Parecz Béla dr.-nak, hogy intervenciójára a délutáni órákban is kiadják az igazolványokat.

A képviselő ekkor kijelentette, hogy a választók már hazamentek, miután látták, hogy ma nem tudnak hozzájutni igazolványukhoz és így lehetetlenség most már őket összehozni.

Valamivel később Marsieu Justin dr. megyei prefektus hívta fel telefonon Parecz dr.-t akivel közölte, hogy csak későn jutott tudomására a Magyar Párt panasz.

Szenrehányást tett a képviselőnek, hogy nem hozta tudomására a történeteket és kijelentette, hogy már intézkedett aziránt, hogy az igazolványokat a délutáni órákban is osszák szét.

A képviselő Marsieu Justin dr.-nak is bejelentette, hogy most már nem áll módjában összehívni a választókat. A történetek után most már csak arról lehet szó, hogy azok, akik nem kapták meg igazolványukat az egyes szavazókerületekben, a választási helyiségekben kapják azt meg a választást vezető bíráktól. Ez iránt — mint lapunk más helyén megírjuk — a Magyar Párt vezetősége megtette a szükséges intézkedéseket.

Vétkezik minden magyar, aki nem veszi ki választóigazolványát.

Irodalom és művészet

* Hersch Andor dr. előadása az Anyák Iskoláján. A Kölcsey-egyesület új előadás-sorozata a gyermeknevelésről, egyre nagyobb tömegeket von az Iparos Kulturházba. Ma Roth Marcell dr. professzor távollétében, Hersch Andor dr. kezdte meg előadás-sorozatát és közvetlen módora egyszerűben magával ragadta a hallgatóságot. A tudós orvos a lélektan alapvető elemeit ismertette hallgatóságával népszerű módon tárta elő a lélekelemzés ismeretét, hogy erre az alapra építse fel további előadásait. Hétfőn Roth Marcell dr., a jövő csütörtökön Hersch Andor dr. folytatják előadásait. Az előadások ingyenesek.

* Berthe Nándor dr. ma, pénteken folytatja előadását a Minorita Kulturházban, a Kölcsey-egyesület irodalomtörténeti előadás-sorozatán. A kiünő előadó Ady Endréről és Babits Mihályról, a modern líra uttörőiről mond beható ismertetést.

* Chaplin konzorciumot alakít a hangos film ellen. Los-Angelesből jelentik: A hangos film sikerével nyílt ellenszenvű Chaplin kijelentette, hogy „Charles Chaplin Picture Productions” név alatt konzorciumot alakít, amely kizárólag néma filmek gyártására fog berendezkedni és ezeknek művészi fejlesztésével fogja felvenni a harcot a hangos filmek térhódítása ellen. A konzorcium jelentős tőkével fogja megkezdeni működését és abban a kezdeményezőkn, Charles Chaplinon és John Gilberton kívül a legelső hollywoodi sztárok is részt vesznek.

Az aradi mozik mai műsora

CENTRAL MOZGÓ. Ma, pénteken, pontosan háromnegyed 5, 7, és egynegyed 10 órakor és a következő napokon folytatja diadalmas sikerét a SINGING FOOL (Sonny Boy) Pontos megjelenést kérünk, mert az előadások megkezdésekor az összes bejárati ajtó be lesznek zárva. Jegyelővét minden délelőtt 10-től 12-ig a CENTRAL MOZGÓ és a VÁROSI SZÍNHÁZ MOZGÓ pénztárainál.

VÁROSI SZÍNHÁZ MOZGÓ 5, 7 és 9 órakor utoljára TAJ MAHAL. (Egy nagy szerelem sirmelése) Eredeti indiai felvételek, hindu szereplőkkel.

ELITE MOZGÓ. Premier! Syd Chaplannel a főszerepben: JÖN A GORILLA. Különleges vígjáték-attrakció.

GRADISTE MOZGÓ. Ma 7 és 9 órakor új műsor, Douglas Fairbanks-sal a VASÁRUC.

LEGUJABB.

Ma éjjel bizalmat szavaztak az angol kormánynak.

A konzervatív-párt bizalmatlansági indítványát 308 szavazattal 235 ellenében leszavazta az alsóház.

Londonból jelentik: Angol időszámítás szerint éjfélkor, romániai idő szerint éjszaka két órakor döntött az angol alsóház a konzervatív párt bizalmatlansági indítványa szerint. Az alsóház 308 szavazattal 235 szavazat ellenében

elvetette a bizalmatlansági indítványt és így a Macdonald-kormány a helyén marad. Az angol kormányválság veszélye — legalább is egyelőre — elmarad.

A szovjet drasztikus válasza a pápa felhívására.

Március 19-én minden oroszországi templomot és imaházat zárva kell tartani.

Moszkvából jelentik: A szovjet kormány elhatározta, hogy a pápa ama felhívására, miszerint március 19-én az egész keresztény világban miséket kell tartani az orosz vallási ül-

dözések áldozatai emlékére, ellenrendelettel felel. Ma elrendelte, hogy március 19-én az egész ország területén minden templomot és imaházat be kell zárni.

— Hoffmann Laci temetése. A tragikusán elhunyt Hoffmann Laci temetése ma délelőtt 10 órakor lesz a felsőtemető halottasházából. (Minden külön értesítés helyett.)

— Március 15-én forgalomba hozzák az új ércpénzeket. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala március 15-én hozza forgalomba az új 5 és 20 lejes fémpénzeket. Amíg az összes ércpénzszállítmányok nem érkeznek meg az országba, addig a régi 5 és 20 lejes papírpénzek is érvényben maradnak.

— Öngyilkos lett egy temesvári birtokos felesége. Temesvárról jelentik: Megdöbbentő öngyilkosság történt ma Temesvárott. Retzko Hugóné, 56 éves uriaszony, jómódu józsefvárosi birtokosné felakasztotta magát. Reggel férjének, amidőn eltávozott hazáról, feltűnt, hogy felesége különös melegséggel bucsuzik el tőle, de mégsem gondolt semmire. Amikor délelőtt hazatért, nem találta sehhol feleségét. Felkutatta az egész házat és végül a padlásán megtalálta — az egyik gerendán függve. Az asszony felakasztotta magát és már nem volt benne élet. Egy cédulát hagyott hátra, amelyben öngyilkossága okául családiját jelölte meg.

— A sör olcsóbb lesz. Temesvárról jelentik: A sörgyárak, valamint a vendéglősök több ízben járultak a kormány elé azon kéréssel, hogy a magas söradót és az elviselhetetlen illetékeket mérsékelje, hivatkozva arra, hogy a sörnek ezáltal történt drágulása nemcsak a közönségtől vonja el a sör élvezetét, hanem az államnak, de főként a mezőgazdaságnak okoz tetemes károkat. Miután mindezek a közbenjárások nem jártak a kívánt eredménnyel, a vendéglősök, iparuk megmentése érdekében, nagy anyagi áldozatok árán, a sörárak leszállítását határozták el. Megegyezték abban, hogy 1930. március 15-től kezdve, a normális világos sör poharankénti ára nem lehet több 10 lejnél. A nagyobb költségekkel fenntartott elsőosztályú luxusvendéglők egy lej túlárat számíthatnak még fel. A sörárak a vendéglőkben jól látható helyen kifüggeszttetnek s így a nagyközönségnek módjában fog állani a sörárak pontos betartását mindenkor ellenőrizni.

— Schwartzberg János visszanyerte hercegi rangját. Prágából jelentik: A Lidova Novini érdekes hírt közöl. A lap szerint Schwartzberg János grumai földbirtokos felvette a német állampolgárságot és ezzel visszanyerte hercegi rangját, amelyet nem használhatott Csehszlovákiában, miután ott eltörölték a nemesi címet. A herceg Németországba költözködik, míg csehszlovákiai birtokainak vezetését fiára, Schwartzberg Adolfrára bizza. Így áll elő az érdekes helyzet, hogy egy herceg törvényes fia egyszerű csehszlovák polgár.

— Az aradi nyugdíjas egyesület hivatalos közleménye. Felhívjuk Pernecki Ioant, vad. Hegyi Mihait, Ungár Maximiliánt, Halász Franciscot, Gyoroki Istot, vad. Zsigmond Stefant, Nachtmann Franciscot és Kapitány Elizabettát, hogy ezen hírlapi értesítés vétele után, azonnal jelentkezzenek az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjosztályán. Özv. Heidrich Jánosné a nyugdíjgyűlés irodájában jelentkezzen. Az elnökség.

— A bucaresti-i magyar újságírók bálja. Az idei bálújság végének nagystílű és hangulatos eseményét jelenti a Bucurestiben élő magyar újságírók tavaszi bálja, amelyet az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírók Szövetségének fővárosi csoportja rendez április 5-én.

— Március 20-án jelenik meg a Kut második száma. Az erdélyi progresszív szépirodalom egyetlen organuma, a Kut, amelynek első száma értékes tartalmával általános feltűnést keltett és mindenkit meggyőzhetett arról, hogy Erdélyben is van progresszív szépirodalmi termelés. március 20-ikán jeleníti meg második számát.

Bünvádi feljelentés a Timisiana vezetősége ellen

Két feljelentés is érkezett a temesvári törvény székre, ismeretlen tettesek ellen, hűtlen vagy orkestrálás miatt. — Az ügyészség néhány érdekelt személy utlevelét elkobozta.

Temesvárról jelentik: Megirta már az Aradi Közlöny, hogy a fuzió zavartalan keresztülvitelének biztosítása végett a Timisiana igazgatósága célszerűnek tartotta a kényszeregyezségi kérelemmel fordulni a törvényszékhez, amelyben ötven százalékos kiegészítési kvótát ajánl fel hitelezőinek. A

Pausáléban fogják fizetni a forgalmiadót a malmosok.

A malmosok memoranduma eredménnyel járt. — Miniszteri rendelet utasította ma a pénzügyigazgatóságot, tartsa függőben a malmosok forgalmi adójának megállapítását.

(Arad, március 13.) Az aradmegyei malomtulajdonosok forgalmiadó-ügye már valószínűs tengeri kigyóvá dagadt. Egymást érték a memorandumok, intervenciók, deputációk, míg végül sikerült elérni annyit, — amiről egyedül az Aradi Közlöny számolt be — hogy a pénzügyminisztérium amnesztíában részesítette az indokolatlanul meghírságolt aradmegyei malomtulajdonosokat és mintegy 30 millió lej bírságot elengedve nekik, „csak” az egyszerűs forgalmi adó megfizetésére kötelezte őket.

Ez az egyszerűs adó is, amit visszamenőleg meg kell, hogy fizessenek, több, mint tíz millió lej és elviselhetetlen terheket ró a malomtulajdonosokra, akik ebben az ügyben mindenkor teljes jóhiszeműséggel jártak el és önhibájukon kívül kerültek nehéz helyzetükbe. Megállapított tény, hogy az aradmegyei malmosok mindenkor annyi forgalmi adót fizettek, amennyit az ellenőrzésükre kiküldött pénzügyi tisztviselők előírtak.

Ez azonban csak egyik sérelme volt az aradmegyei malomiparnak.

A malomtulajdonosok részletes memorandumukban kifejtették, hogy a forgalmi adó fizetésnek mai módzatai a malomipart tönkre teszik, mert igazságtalan. Azt kérték a minisztériumtól, hogy pausáléban fizethessék a forgalmi adót az az egész életemény, hanem csak a tén-

bank vezetőségének azonban az a szándéka, hogy a kényszeregyezségi ajánlatnak a törvényszék által való elfogadása után értekezletre hívja össze betéteseit és hitelezőit és száz százalékos kvótát ajánljon fel nekik, azaz: a feltétellel, hogy

néhány esztendőn át lemondanak fennálló követeléseik kamatozásáról és követeléseik egy részének erejéig elsőbbségi részvényeket jegyeznek az új fuzionált pénzügyintézetnél.

amelynek Banca de Vest lenne az elnevezése. Ennek a békés megegyezésnek a létrejövetele után történné meg a három pénzügyintézet fuziója és az új pénzügyintézet a három bank régi alaptőkéjén kívül új részvény kibocsátás útján újabb százmillió alaptőkével szándékozik megkezdeni működését.

A hitelezők és betétesek egy része nincs megegyedve a helyzet ilyen kialakulásával hanem bünvádi feljelentést szándékozik tenni a volt igazgatóság ellen.

amelyet a veszteségekért felelőssé tesz. Coste Gyula dr. volt prefektus és Anuica Aurel dr. temesvári ügyvéd már meg is tette följelentését ismeretlen tettesek ellen hűtlen vagyonkezelés miatt. Értesülésünk szerint az ügyészség a följelentés alapján elkoboztatta néhány, az ügyben érdekelt személy utlevelét.

A közönség nagy érdeklődéssel tekint az ügy további fejleményei elé.

Sagovici Sámuel dr. városi főjegyző, aki a város részéről a Timisiana igazgatósági tanácsában helyet foglal, az ideiglenes városi bizottság ülésén beszámolt arról, miképpen gondolja a Banca Nationala és a kormány a Timisianát szanálni.

Eszerint a Timisiana fuzionálni fog az aradi Victoria és a nagyváradi Bihoreana pénzügyintézetekkel, oly módon, hogy a fuzionált intézetek székhelye Aradon lesz, a temesvári és nagyváradi pénzügyintézetek pedig fiókokat fognak képezni.

Az állam az új — fuzionált — banknak két-
százmillió, kamatmentes kölcsönt folyósít, amelynek törlesztése csak a tizennegyedik esztendőben fog megkezdődni. A Banca Nationala a maga részéről százötvenmilliót ad olyan formán, hogy évenként ötvenmilliót folyósít. Ez a százötvenmillió mint „fond perdu” szerepel.

Ami a betéteket illeti, azoknak visszafizetése a kényszeregyezségi kérvényben feltüntetett módon történné.

után röjják ki nekik a forgalmi adót.

Ugy látszik Bucurestiben is belátták azt, hogy az aradmegyei malomtulajdonosokkal szemben súlyos igazságtalanság történt és hogy a memorandumban felsorolt kívánságaik, minden tekintetben jogosak, mert ma rendelet érkezett Bucurestiből, a pénzügyminisztertől az aradi pénzügyigazgatósághoz, amelyben a forgalmiadó kirovásáról intézkedik és ebben

a rendeletben közlik a pénzügyigazgatósággal, hogy a malomtulajdonosok forgalmi adójának megállapítását tartsák függőben, mert ebben az ügyben külön miniszteri rendelet fog intézkedni és a malomtulajdonosok pausáléban fogják a forgalmi adót fizetni.

Ez a rendelkezés az érdekelt körében minden esetre nagy megelégedést fog kelteni, mert

ezzel az intézkedéssel az aradmegyei malomiparnak egyik legsúlyosabb sérelme fog orvoslást nyerni.

Az a tény, hogy a pénzügyminisztériumban engedékeny szellemben kezdi kezelni az aradmegyei malomtulajdonosok ügyét, első sorban Taranu Victor pénzügyi vezérinspektornak az érdeme, aki a múltban is mindent elkövetett a békés megegyezés érdekében és több esetben interveniált a pénzügyminisztériumban a malomtulajdonosok érdekében.

Egy vasárnap az atheista Moszkvában.

Reggeli mise a cár egykori kedves templomában. — Gyermek az atheista muzeumban. Orosz film a Szent Simon-kolostor lerombolásáról.

A gyerekek lelkét mérgezik meg atheista fanokkal.

(London, március 13.) Edward Keen az United Press londoni tudósítója a következő érdekes cikkében számol be legfrissebb benyomásai alapján Oroszország vallási és gazdasági krízisééről:

— Az első vasárnap, amelyet az ateista Oroszországban töltöttem, valóságos zavaros ellentmondások napja volt. Oroszországban egyre nagyobb intenzitással folyik az istentelenes mozgalom és mégis

Moszkva ezeröttszáz temploma közül körülbelül vagy százat alakítottak át más, világi célokra.

a többi templom funkciója azonban változatlanul tovább folyik, viszont azt tapasztaltam, hogy

az istentiszteleten megjelent hívek száma lényegesen megcsökkent.

Meg voltam lepve, amikor végre harangongást hallottam Moszkvában, mert szentül meg voltam győződve, hogy a szovjet az összes harangokat elnémitotta vagy elkoboztatta.

— Résztvettem egy reggeli misén az Üdvözítőről elnevezett templomban, amelyet a cár és a cárné különös szeretettel látogatott. Ez a templom a Kreml tözsomszédságában fekszik. Vagy ötszáz ember lehetett a templomban, körülbelül az ötödrésze annak a tömegnek, amely a cárizmus idejében, amikor még a metropolita mondta a misét, látogatta a templomot. A hívek megfogyatkozott száma abban leli magyarázatát, hogy a vallásellenes kampány szakadatlanul folyik, vagy pedig abban, hogy a vasárnap munkanap lett és Moszkva összes gyárai dolgoznak, üzletei, színházai, mozijai, nyitva vannak. Egyébként a templomban megjelent hívek javarészt a felmők közül kerültek ki és

olyan áztatósan, buzgón imádkoztak, amilyenek a páriát nem láttam

sem Rómában a Szent Péter-templomban, sem Londonban a Szent Pál-katedrálisban, vagy a newyorki Szent Patrick-templomban.

— Ezután taxiba ültem (mert a taxi kezd lassankint kiszorítani Moszkvában a szánokat és a trojkákat) és elhajtattam a Szent Vazul katedrálisra előtt. Ezt a középkori templomot a szovjetállam foglalta le, mint nemzeti emléket. A katedrális a hírhedt „Vörös tér” mellett fekszik, amelynek mauzoleumában őrzik Lenin bebalzsamozott holttestét. A Lenin-mauzóleum elől azonban hiányzik a rajongóknak nagy tömege, akik azelőtt sorban álltak, hogy a bolsevik vezér holtteste elé járuljanak, mert

a Lenin-mauzóleumot egyelőre kerítéssel zárták el, hogy a mai siremlék helyére természetesebből építsenek egy újat.

Innen a „Vallásellenes Muzeum” megtekintésére indultam. Ezt a muzeumot a bolsevik kormány azért alapította, hogy a nagy tömegeket ateista szellemben nevelje. A muzeum egy a kormány által kisajátított kolostorban van elhelyezve. Csupa fénykép, rajz, modell, grafikon, amelyeknek az a rendeltetésük, hogy a természettudományi fejlődés elveit bizonyítsák s a kereszténységet a pogánysággal való kapcsolatokkal vádolják s fölhívják a nézők figyelmét a görög-keleti ortodox egyház materialista és ellenforradalmi tevékenységére. Külön csoportban a szovjet tudományos magyarázatát igyekszik adni az egyház csodáinak és így tovább.

A muzeum látogatói tulnyomó részben az ifjúságból, sőt az egészen kis gyermekekből kerülnek ki, mert hiszen a szovjet atheista propagandája első sorban a gyermekekre veti rá magát.

A muzeumban nem kell belépődíjat fizetni és a gyermekek vidáman ténfermek a különböző tárgyak körül.

— A különféle elemiszabóúók körül még mindig sorban állnak az emberek, akik néma megadó türelemmel várják, hogy megkapják kenyér-, cukor-, vaj- és sóadagjaikat.

Az adagok bizony igen szűkre vannak mérve, sokkal kisebbek, mint amilyeneket Angliában adtak ki a világháború nélkül-lőzésel közepette.

Az emberek néma, zárkózott arcáról nehéz eldönteni, hogy ideális áldozatkészség szólal-e belőlük, vagy pedig rezignáltan adják-e meg magukat a kikerülhetetlennek, mert Oroszország ereje minden megfeszítésével az exportra törekszik, hogy valahogyan egyensúlyban tartsa a mezőgazdasági és ipari gépek tekintélyes importja által előállított külkereskedelmi mérleget.

— Végül még egy moziba mentem el, a hol csak orosz filmeket mutatnak be. Megállapíthattam, hogy technikai és artistikus szempontból filmjeik felülmúlják Hollywood termését, viszont a darab cselekménye és a szcenárium beállítását szemponjtából Amerika alatt maradnak. Az egyik híradó a Szent Simon-kolostor lerombolását mutatta be, amelyet még Rettenetes Iván építtetett. A föld színéről elsöpört kolostor helyén „kulturház” épül. Nyolcezer munkás dolgozik szakadatlanul a romok eltakarításán, hogy megelőbb felépüljön helyükben a szovjet „kulturháza.”

— Este az állami lírai színházba mentem el. Nagy díszelőadást rendezett az orosz balett, a vörös hadsereg megalapításának tizenkettedik évfordulója alkalmából. A nézőközönség ugyszólván csak munkásokból került ki. Az egész vasárnap alatt semmiféle jelét sem vettem észre annak, hogy a moszkvai tömegeket bármiképp is érintené az az akció, amely világszerte megindult az oroszországi vallásüldözésekkel kapcsolatban.

Moszkvából jelentik: A szovjet vezetői azonban maguk is megdöbbenek a kulturálismok visszhangján, amely embertelen intézkedések miatt támadt. Dacára ennek, mégsem hisznek az orosz vallásüldözések ellenakciójának sikerében és az a feltevés, hogy a szovjet vezetői csak a külszínés a közvélemény hangulata cillióból mérsékelik intézkedéseiket.

K Ö Z G A Z D A S Á G.

Milyen arányban vesznek részt a bankok az új Jelzáloghitelintézetben?

Bucurestiből jelentik: Madgearu pénzügyminiszternek ma sikerült végleg tető alá hozni a régóta tervezett Átmeneti Jelzáloghitelintézetet. Ma megállapították azt a kvótát, amellyel az egyes bankok résztvesznek az új hitelintézetben. Ezek a következők: Banca Româneasca, Banca Comerciala, Banca Italo-Romana, Societatea Bancara Romana, Credit Roman, Crisovelonj, Comerciala Romana, Marmorosch, Blank & Co., Banca Ardeleana (Cluj) egyenkint nyolc és fél millió lej, összesen 59 és fél millió lej. A Szövetkezetek Központja hétmillió lej, a Banca

Moldova és Bank of Roumanien öt-öt millió lej, Banca Bercovici négy millió lej, Banca Generala kétmillió lej, Cassa Generala de Economie (Brassó) kétmillió lej, Albina (Nagyszeben) kétmillió lej, Cassa Generala (Nagyszeben) kétmillió lej, Credit Functioar egymillió lej vesz részt. A biztosító társaságok közül a Generala, Dacia-Romana, Nationala, Agrícola, Adriatica, Prima Ardeleana (Kolozsvár) összesen tízmillió 500.000 lej, vállaltak érdekeltséget a hitelintézetben.

= Helyi valutaárak. Valuták: Budapest Lej 29.60, Bécs 23.90, Zürich 32.60, Páris 6.60, Prága 5.00, New-York 168, Milánó 8.90, London 817, Belgrád 2.98. — Devizák: Budapest Lej 29.50, Bécs 23.74, Zürich, 32.61, Páris 6.63, Prága 5.00, New-York 168.25, Milánó 8.84, London 817.50, Belgrád 2.98.

= AMNESZTIÁT KAPNAK, AKIK AZ ELTITKOLT ADÓT ÁPR. 1-IG KIFIZETIK. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter ma érdekes rendeletet adott ki, amelyben elrendelte, hogy mindazok az adózók, akik ebben visszaélés címén volt eljárás folyamatba téve, mentesülnek a büntetés alól, amelyet a jegyzőkönyvben felvettek, ha az eltitkolt adót április 1-ig kifizetik. Ha eddig a dátumig ezt az összeget nem fizették ki, utána ugy az adót, mint a bírságot könyörtelenül behajtják.

= Két részletben kell behajtani a fényüzési és forgalmi adókat. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszter átszította az adminisztráció-

kat, hogy a fényüzési és forgalmi adókat január és február hónapokra két részletben: március 15-ig és április 1-ig kell behajtani. A befizetésnél az adófizetőknek kötelességük speciális regisztrációkat bemutatni.

= Piaci árak. A mai hetipiacon rendkívül gyenge volt a forgalom, mert csak későn közölték az érdekeltekkel, hogy a pénteki választások miatt ma lesz a hetipiac. Az árak teljesen azonosak a multhetiekkel.

= A Magyar Vasuti Forgalmi Részvénytársaság közgyűlése elhatározta, hogy az 1929. évre szóló 33. sz. szelvényei folyó évi március hó 10-étől kezdve 3 pengővel váltassanak be. — Ugyanakkor elhatározta a közgyűlés, hogy a részvények névértékét a tőketartalékból husz pengőről 30 pengőre emeli fel. A részvényfelülbizsgálás és az osztalékfizetés a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepénél, Budapest, V. Nádor-poca 4. sz. történik.

Fizessen elő

a legnagyobb magyar lapra, az

UJSÁG-ra

leggyorsabb hirszolgalat,
a legjobb munkatársak:

Kóbor Tamás, Márai Sándor, Lynkeusz, Szomory Emil, Pünkösti Andor, Elek Artur és a magyar irodalom legjobb erői írják a lap minden sorát.

Előfizetési ára:

Egy hóra . . . 200 lej
1/4 évre . . . 500 lej

Előfizetéseket felvesz:
PALLAS HIRLAPIRODA, Cluj.

Tavaszi női, leányka felöltő és ruhaajdon-ságok óriási választékban megérkeztek... Kérem a címre figyelni!

PLESZ központi ruhaáruházába A R A D, a színház hátsó bejáratával szemben. Kérem a címre figyelni!

Rádió műsor.

Romániai idő.

PÉNTEK, március 14.

Bucuresti, 17. Könnyű zene, 17.30 Könnyű és román zene, 21. Román-est - Belgrad 11.30. Gramofon, 13.40. Déli zene, 18.05. Jazz, 21. Opera a belgrádi Operából...

SZOMBAT, március 15.

Bucuresti, 16.30. A középiskolák számára rendezett hangverseny közvetítése 18.40. Könnyű és román zene. - Belgrad, 11.30. Gramofon, 13.40. Déli zene, 19. Szev-

dalinka-zenekar, 21. Dalest 22. Az akadémiai oktett dészliáv hangversenye, 23.45. Szállodai zene, - Hamburg, 17.30. A rokokó táncai, 18.30. Hangverseny, 19.15. Szórakoztató zene, 21. Nagy katonai zenerevű az ébresztőtől a takaródóig címmel. Összesen 5 zeneszám...

Az Aradi Közlöny

apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel...

Akinek tehát az Acsev.-palotában levő kiadóhivatalunk nem esik útjába, apróhirdetéseit gyűjtőhelyeinken eredeti áron adja fel...

A szerkesztésért ideiglenesen SALGÓ HENRIK felel

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej A legkisebb hirdetés ára 10 szóig...

LEVELEZÉS. EDITH salomban készülnek a legolcsóbb és a legdivatosabb ruhák. Bathyanucca 12. Iparos-Othonnal szemben. 1087

Rádiók Dura-elemek árleszállítása Csillárok Varga és Rosenfeld villanyfelszerelési vállalat, Arad.

ALKALMAZÁS. SOFFÜR ELSŐRENDŰ, NÖTLEN, aki luxus-autónál teljesített szolgálatról hosszú bizonyítvánnyal bír, felvétetik. Javadalmasz: teljes ellátás, koszt, lakás, fűtés, világítás és havi 3000 lej.

KERESEK jó bizonyítvánnyal rendelkező, ügyes szobaleányt 15-ikére. Jelentkezés 2-3-ig. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 250

HÁZVEZETŐNŐNEK vagy szakácsnőnek ajánlom, címeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 1085

LAKÁS. KÉT világos szoba rendelőnek, irodának, műteremnek, lakásnak kiadó, volt Zrinyi-ucca 12. 1084

FŐTÉREN kétszobás, konyhás lakás március 15-re kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

FŐTÉREN kétszobából álló helyiség azonnal kiadó, cím az Aradi Közlöny kiadójában.

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helyiség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Kiadó négyszobás, fürdőszobás, konyhás lakás éléskamrával és pincével május elsejére a Piata Avram Iancu (v. Szabadság-tér) sarkánál. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 250

A SINISTRATILO R második SORSJÁTÉKA Értessük a nb. közönséget, hogy sorsjátékunk második húzása f. évi március 1-én a Str. Sf. Vinerin levő előjáróság nagytermében megkezdődött...

BUDAPESTEN az új „NEMZETI SZALLODA” a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott Központi fokvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

VÉTEL ÉSELADÁS. 9500 L. BÖRGARNITURA, 400 L két fotel, festmények, vitrinek, perzsa szőnyegek, szalon, komódok, órák, asztalok, székek, szekréter Biedermayer szalónok, szőrmék, függönyök, dupla ággyterítők, tükrök, fali vitrinek, kredenc, szekrények, asztali petroleum lámpák, kristályok, paravánok, falitálcák, dísztárgyak, zongorák, teljes szobabereendezések, kőkusz szőnyeg stb. eladók. - SALGÓNÉ bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-u.) 1 Neuman-palota. 1000

Ganz-féle motorok és dynamok bizományi raktára. Motorok és dynamok tekercselése. Autóvilágítás és alkumu atorok szakszerű javítása és töltése. Heldrich József Arad, Strada Ioan Calvin No. 26.

SÜRGŐSEN KERESÉK megbízóim részére komplett szép uriszobát, perzsa és gyári ebédli öszkekötő és futó szőnyeget, antik butorokat, garderob szekrényeket, könyvszekrényeket, dísztárgyakat, különböző antik tárgyakat stb. SALGÓNÉ bizományi üzlete Arad, Strada Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

NAGYMENNYISÉGŰ PLÉHPANT eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1151

ÜRES FESTÉKES HORDÓK eladók. - Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1454

MACULATURA PAPIR 5 kilgros csomagokban olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 100

ÜZLETEK.

KADÁROKNAK! Jömeneteli régi kádárműhely Kisenjón házzal együtt öregség miatt eladó Cím József Sándor Chisineu-Cris, Jud. Arad. 1088

ÜZLETHELVISEG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagyvevőkörrel rendelkező kelmeiésző és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

MOCREAN, Aradmegye, korcsma, bolt, helyiség, három szobával, pincével, sürgősen kiadó.

Óriási jövedelem kockázat nélkül! Szabadalom lokális kihasználása Románia nagyobb városaiban értékesítésre eladó. Egyszeri befektetést igényel és autómaticusan rengeteg jövedelmet biztosít. Csak komoly reflektánsok irjanak 500.000 lejigére. Cím: Rudolf Mosse, Cluj.

INGATLAN.

KERESEK megvételre kétfélemillió lejtől kezdve egy jól jövedelmező békázattal. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 1082